

A nyelvtanulás második évében a gyerekek már minden módbeli segédigét ismernek, a harmadik évben megtanulták a szenvedő szerkezetet is – ekkor lehet az adott könyv „A felszólítás egyéb kifejezési formái” című fejezetével foglalkozni. A kommunikálni tudáson túl a választékos és árnyalt kifejezési mód megtanítása az igényes nyelvoktatás célja, így ez a fejezet különösen jól használható a nyelvvizsgára való felkészítés időszakában.

A kötőmódnak a feltételeesség kifejezési eszközeként való tanítására a gimnáziumi nyelvtanítás harmadik évében kerül sor. Uzonyi Pál könyve, melynek legnagyobb részét a kötőmód taglalása tölti ki, jó szolgálatot tehet az igealakok képzésének és a jellemző mondattípusoknak a készségszintű begyakoroltatásában, annál is inkább, mert magyar diákok számára különösen „nehéz dióról” van szó. Az ugyancsak a kötőmóddal kifejezett függőbeszéddel a középiskola utolsó szakaszában találkoznak a tanulók. A *Német igemódok* című könyv ehhez kapcsolódó feladatai segítséget nyújthatnak nemcsak az akkori gyakorlásban, hanem az érettségire, illetve nyelvvizsgára való felkészülésben is. A hosszabb terjedelmű, autentikus szövegek a felsőfokú nyelvvizsgára készülők igényeit is kielégítik.

Uzonyi Pál könyvét tehát az iskolai nyelvtanításban az egyes új nyelvtani jelenségek megismerésekor – tanári közreműködéssel – éveken át használni lehet. Ugyanakkor a különböző típusú vizsgákra való felkészülés idején jó segédeszköz lehet a könyv mind az iskolai oktatásban, mind az egyéni felkészülésben.

S végül: a könyvvel hasznos segédeszközt kap a némettanár is, aki a világos elméleti összefoglalásokat, a változatos és különböző nehézségi fokú feladatokat jól tudja kamatoztatni a maga tanítási gyakorlatában.

Zara Melinda

Új szelek szárnyán – NovELTy

NovELTy: A Journal of English Language Teaching and Cultural Studies in Hungary

Szerkesztők: Nikolov Marianne, Horváth József

JPTE, English Department, Pécs, Ifjúság u. 6., 7624

„A NovELTy a látvány és legfőképp az olvasmányélmény tekintetében egyike a legjobb szakfolyóiratoknak. Gratulálunk a bemutatott tartalmi és stílusbeli változathoz. Itt minden írás számíthat az érdeklődésre!” (Mark Davies, az IATEFL Newsletter volt szerkesztője, NovELTy vol. 3/2. p. 112).

„Tisztelt Szerkesztők!

Kérem ezentúl sorkizártan nyomtassák ki a cikkeket. És használjanak kellemesebb betűtípust! A múltkori szám olvasásakor teljesen elszédültem.

Üdvözlettel: Edmund B. Precise”

NovELTy, vol. 3/3. p. 174

Valahogy így lehetne visszaadni magyarul a NovELTy „faliújságjára” feltűzött észrevételek közül egy komolyabbat és egyet a szilveszteri számból, felvillantva a lap sokszínűségét, könnyed komolyságát.

Megújultan ismét vitorlát bontott tehát a NovELTy, mely 1996 júniusától kezdve a British Council és az IATEFL magyarországi szekciójának közös kezdeményezésére az angol nyelv tanítását érintő kérdések széles skáláját térképezi fel.

A szerkesztők – a metaforánál maradva – az „IATE-Flotta” zászlóshajójának szánják a negyedévente megjelenő, angol nyelvű, referált lapot, mely a nyelvtanárok szakmai fejlődését az idegen nyelv-oktatás elméleti háttérének, osztálytermi megfigyeléseknek, tanítási tip-

peknek és konferenciákról vagy más szakmai eseményekről szóló ismertetéseknek felvonultatásával támogatja.

Minden szám struktúrája hasonló. Az egységes arculatteremtéshez a tengerészeti vagy éppen kulináris szóképekkel fűszerezett játékos, helyenként ironikus hangvétel és a fanyar, angol humor is hozzájárul.

Az első rész (Articles) hosszabb, teoretikusabb cikkeket közöl, melyeket az érdeklődők számára ajánlott irodalomjegyzék egészít ki. Az 1996-ban előforduló legfontosabb témák a következők: tanárjelöltek nyelvi önképzésre nevelése; az OKTV teszt-feladatsorok összeállításának nehézségei; országos felmérések elemzése általános iskolák tankönyv- és tanmenet-választásáról, középiskola előtt álló diákok nyelvtanulási motivációjáról, kész és kidolgozás alatt álló tananyag-battériák bemutatása; a történelem szerepe a nyelvtanár-képzésben.

Az 1996 decemberi dupla szám tematikus: a tesztelést elméleti és gyakorlati szempontból közelíti meg. Létezik-e nyelvérték? Milyen kérdésfeltevési technikákat használjanak az ITK vizsgáztatói, hogy a jelölt a maximumot nyújthassa? A szóbeli nyelvvizsga szituációs feladata mikor méri legalaposabban a kommunikatív kompetenciát? S mi lesz vajon az Állami Nyelvvizsgaközpont sorsa? Az 1996-os érettségi/felvételi írásbeli teszt is terítékre kerül. Szakácsok és kukták nyilatkoznak.

E változatos menüből ragadjunk ki most néhány fogást!

Medgyes Péter „Teachers Turned Ambassadors” című cikke (vol. 3/1. pp. 7–28) nagy vihart kavart, minden számban újabb olvasók véleményezik. A szerző saját egyetemi osztálytermi tapasztalataiból indul ki. Szókincs bővítésre koncentrálnó nyelvgyakorlat óráján diákjai „fellázkodtak” s megkérdőjelezték heti kb. 100 szó

meg/betanulásának értelmét. Kétségbe vonható érvek azonban nem döntötték meg tanárunk elméletét, mely így hangzik: a jó nyelvtanár közel anyanyelvi szinten beszél az adott nyelvet. Természetesen egy nyelvtanár sem mindentudó, de pusztán a nyelvórára való precíz felkészüléssel senki sem elégedhet meg. Különben számos frusztráló helyzetbe kerülhet az iskolán kívül. Fontos tehát, hogy tudását állandóan gyarapítva a tanítandó nyelv s a nyelv képviselte kultúra követe legyen. Azért, hogy a létező nyelvváltozatok és kultúrák közül melyiket ismerje és közvetítse, a nyelvtanárképzés legyen felelős.

Polyák Ildikó a nyelvet, a nyelvtanulást és az azzal összeforrott kulturális ismereteket nem tanárjelöltek, hanem a Külkereskedelmi Főiskola hallgatóinak szemszögéből vizsgálja. „Meeting the Intercultural Challenge” (vol. 3/2, pp. 30–42) című írása egy általa összeállított kultúrák közti kommunikációs tananyagot mutat be. A már létező tankönyvekből összeválogatott feladatgyűjtemény, videofilmek s a konkrét ismereteket közlő olvasmányokat tartalmazó tankönyv és tanári kézikönyv alkalmazásával célja a tanulóknak tudatosítani a kulturális különbségek és hasonlóságok meglétét, kifejleszteni bennük a másság iránti toleranciát, elmélyíteni magyar nemzeti identitás-tudatukat és bővíteni ismereteiket a célnyelvi országok kultúráiról.

Miért van az, hogy minden próbálkozás ellenére vannak, akik nem jutnak túl a nyelvtudás egy bizonyos határán? S beszélhetünk-e nyelvértékekről? Hasonló kérdésekre keresi a választ Ottó István „Language Aptitude Testing: Unveiling the Mystery” (vol. 3/3, pp. 6–21) című tanulmányában. A nyelvérték fogalmának szakirodalomból alátámasztott definiálása után a magyar anyanyelvűekre tervezett Magyar Egyetemi Nyelvértékmérő Tesztet (MENYÉT, 1996) mutatja be, mely 4

alegységre tagolódik. A „Rejtőzködő hangok” a fonetikai de/kódoló képességet, a „Nyelvi elemzés” az induktív, nyelvelsajátítási készséget, a „Szavak szerepe a mondatban” a nyelvtani érzékenységet, míg a „szótanulás” a mechanikus tanulási készséget hivatott felmérni. E könnyen kivitelezhető teszt jól hasznosítható olyan tanulók kiválasztására, akiknek időegység alatt egy bizonyos nyelvi szintre kell eljutniuk; vagy ezek különböző nyelvi szintű csoportba sorolására; vagy prognosztizáló, illetve diagnosztizáló célra.

Csemegeként álljon itt egy példa arra, milyen nyitott a NovELTy a pozitív és negatív vélemények iránt. Egy végzős diák, Schubert Gábor egyetemi tanmenet-kollekcióját analizálja „Introduction to Xyllabology” (vol. 3/1, pp. 65–67) című szemináriumi dolgozatában. Görbe tükre elgondolkodtató: precízen előkészített-e, releváns és feldolgozható kötelező olvasmánylistával egészül-e ki a tanári tanmenet, vagy éppen hanyagságról árulkodik?

A második rész (Teaching Tips) gyakorlati tanácsokat ad közvetlen osztálytermi használatra. Kicsiket egy rejtélyes dobozból elővarázsolt tárgyak, képek, vagy feladatok alkalmazása, nagyobbakat eredeti népmesék, indiántörténetek vagy közmondások változatos feldolgozása motiválhat.

Az „Én osztályom” (My classroom) szakasz egy-egy tanóra felelevenítésével szaporítja ötlettárunkat.

Könyvismertetések (Reviews) segítik a bővülő szakirodalom labirintusában való tájékozódást. Vállalkozó kedvűek a referálandó könyvek listájából is válogathatnak.

Az „Eseménynaptár” (Events) magyarországi és külföldi konferenciákról ad előzetes, illetve utólagos ismertetést.

A legutóbbi szám új szekcióval is bővült. A „Nézőpont” (Point of View) a „faliújságon” (Bulletin Board) felgyülemelő üzeneteknek és véleményeknek biztosít tá-

gabb vitateret. Így az olvasó is része lehet nemcsak az újság, de a magyarországi angol nyelvoktatás arculata alakításának is.

A praktikus információk sora – a kapcsolatteremtés jegyében – a British Council és az IATEFL Hungary képviselőinek névsorával és e szervezetek híradásaival zárul.

Szintén az újság hasábjain található az IATEFL-tagságot biztosító jelentkezési lap, és a folyóirat megrendelő szelvénye.

A decemberi ünnepi szám még egy különleges fogást tartogat az érdeklődő inyenceknek. „Szilveszteri Nov???y” paródiák kívánnak boldog NovELTYear-t.

A NovELTy ma már E-mail-en (novelty@btk.jpte.hu) is elérhető, s kivonatolt tartalma az Interneten (<http://ipisun.jpte.hu/novelty>) is hozzáférhető. A szakmai eszmecserét bátorítva mindenmű észrevételt, kritikát szívesen fogad. Ajánlom a lapot minden tanárnak és tanárjelöltnek, aki egy ilyen fórumon keresztül szívesen dolgozna együtt a magyarországi idegennyelv-oktatás tökéletesítéséért.

Simon Orsolya

Cserniczkó István és Várdai Tamás
(szerk.)

Kisebbségi magyar iskolai nyelvhasználat

A 8. élnyelvi konferencia előadásai

MTA Nyelvtudományi Intézete,
Budapest, 1966, 102 p.

Egy 1995-ben Ungvárott tartott konferencia anyagából készült a kötet; a szerzők többsége Magyarország határain kívül dolgozó, magyar anyanyelvű alkalmazott nyelvész és szociolingvista.